

Антропоцентризм — філософський принцип, згідно з яким людина вважається центром Всесвіту, найвищою метою всього, що відбувається у світі.

Апорія (грец. *aporia* — *непрохідність, безвихідь*) — проблема, що важко піддається вирішенню, пов'язана із суперечністю між даними спостереження і досвідом та їх аналізом у мисленні; суперечність у міркуванні, корені якої перебувають за межами логіки. Відкрив А. Зенон з Елеї (апорії руху — Ахілл і черепаха, простору і часу). Поняття А. близьке за змістом до антиномії.

Логос — у давньогрецькій філософії — світовий розум, закон (Геракліт); у неоплатоніків і гностиків — думка і слово Бога.

Міф (грец. *mythos* — *сказання, легенда*) — світогляд родового і ранньокласового суспільства, в якому одухотворені й персоніфіковані природні сили та соціальні явища. Міфологічне відтворення дійсності зумовлене низьким рівнем розвитку матеріального виробництва. В М. синтетичне злиті зачатки науки, релігії, філософії, моралі, мистецтва. М. — засіб духовного контролю роду над індивідом.

Неоплатонізм — напрям античної філософії, який систематизував учення Платона, поєднавши їх з ідеями Арістотеля щодо єдиного абсолюту та ієрархічної будови буття.

Перипатетики — учні та послідовники Арістотеля. Назва походить від звички мислителя викладати своє вчення під час прогулянки в саду.

Піфагореїзм — напрям у давньогрецькій філософії, який абсолютизував та обожнював поняття числа і проголошував його першоосновою світу та сутністю речей.

Простір — одна з основних ознак матеріальності речей: форми існування матерії, що фіксує їх протяжність і порядок розташування. Субстанційна концепція простору і часу (Ньютон) визнає можливість існування їх без матерії, реляційна (Лейбніц, Ейнштейн) вважає, що простір і час є характеристиками матерії, які без неї не існують. Простір взаємопов'язаний з часом, визначається через час і навпаки. Якісно відмінним структурним рівням матерії притаманні якісно відмінні просторово-часові характеристики.

Силогізм (грец. *sillogizm*) — дедуктивний умовивід, в якому з двох суджень (засновків) робиться висновок.

Софісти — давньогрецькі мислителі Уст. до н. е. (Протагор, (оргій та ін.), які вперше поставили людину в центр філософського пізнання (людина —

міра всіх речей). Суб'єктивізували і релятивізували істину, не гребували різними засобами, щоб збити з пантелику суперника.